

MONTAŻYSTA¹

I. PODSTAWOWE ZADANIA

- 1.1. Montażysta jest autorem montażu obrazu i dźwięku w filmie i jednym z głównych współtwórców filmu.
- 1.2. Montażysta ustala z Reżyserem i Producentem ogólne założenia artystyczne realizacji filmu oraz uzgadnia metodę i całą koncepcję zmontowania filmu oraz doprowadza do jej zrealizowania, zgodnie z twórczą stylistyką dzieła filmowego. Montażysta wykonuje zadanie twórczej organizacji przebiegu sekwencji, scen i ujęć filmu w czasie, wpływając na tempo filmu, jego nastrój i dynamikę; odpowiada także za jakość techniczną montażu.
- 1.3. Montażysta dostosowuje swoje zapotrzebowanie na sprzęt, materiały oraz skład personelu pomocniczego do wybranych przez Producenta podstawowych parametrów technologicznych i odpowiadających im technicznie standardom montażowym.

II. ZALEŻNOŚCI SŁUŻBOWE

- 2.1. Montażysta podlega artystycznemu kierownictwu Reżysera i Producenta. W dziedzinie organizacyjnych dyspozycji podlega także Kierownikowi produkcji.
- 2.2. Montażysta kieruje pracami i jest bezpośrednim przełożonym wszystkich pracowników tzw. pionu montażowego (w tym Asystenta montażysty).
- 2.3. Montażysta ściśle współpracuje z Operatorem dźwięku, Konsultantem muzycznym, Grafikiem komputerowym i wykonawcami komputerowych efektów specjalnych, a także z innymi realizatorami oraz współpracownikami grupy zdjęciowej; współpraca ta dotyczy wszelkich kwestii związanych z montażem i udźwiękowieniem filmu (postprodukcji).

¹ W produkcji fabularnej zwykle jeden Montażysta wiodący odpowiada za całość prac montażowych. Nie wyklucza to zaangażowania osobnego specjalisty do spraw montażu obrazu i osobnego do montażu dźwięku lub jedynie np. montażu off-line, montażu on-line, montażu dźwięku, muzyki, montażu efektów specjalnych, montażu animacji 2D, 3D, itp. O ostatecznym kształcie obowiązków Montażysty winna decydować treść umowy z Producentem.

III. ZASTĘPSTWO

- 3.1. Montażystę, w przypadku jego czasowej nieobecności, zastępuje Asystent montażysty.
W przypadku konieczności dłuższego zastępstwa Producent, za zgodą Reżysera, wyznacza innego Montażystę .

IV. PRAWA, OBOWIĄZKI I ZAKRES CZYNNOŚCI MONTAŻYSTY

4.1. Ogólne prawa i obowiązki Montażysty

- 4.1.1. Montażysta ma prawo i obowiązek uczestnictwa w produkcji filmu od rozpoczęcia prac zdjęciowych, poprzez prace okresu montażu i udźwiękowienia, po prace końcowe. Nie wyklucza to ewentualnego zaangażowania Montażysty już w okresie przygotowawczym. Szczegółowy zakres prac i obowiązków Montażysty określa umowa.
- 4.1.2. Montażysta jest obowiązany do realizowania artystycznych zamierzeń Reżysera filmu.
- 4.1.3. Montażysta ma obowiązek zapoznać się z tematyką filmu i szczegółowo przestudiować zatwierdzony przez Producenta do realizacji scenariusz (ewentualnie scenopis, storyboard) oraz związane z nimi materiały dokumentacyjne.
- 4.1.4. Montażysta jest obowiązany przestrzegać zatwierdzonych terminów realizacji i warunków finansowych produkcji, bez uszczerbku dla wartości artystycznej filmu.
- 4.1.5. Montażysta jest obowiązany zgłaszać Kierownikowi produkcji wszystkie fakty i okoliczności ograniczające możliwość terminowego wykonania prac produkcyjnych oraz zagrażające przekroczeniem kosztów filmu, wnosząc równocześnie konkretne rozwiązania zmierzające do usunięcia tych okoliczności.
- 4.1.6. Montażysta ma prawo wyboru najbliższego współpracownika (Asystenta montażysty). Ma także prawo wyboru instytucji/firm świadczących usługi montażowe oraz nośników obrazu i dźwięku o określonych parametrach technicznych, zgodnie z uzgodnioną technologią montażu, przy czym ostatecznej akceptacji tych wyborów dokonuje Producent filmu.
- 4.1.7. Montażysta ma prawo wnioskować do Kierownika produkcji o wymianę podległego mu Asystenta montażysty.
- 4.1.8. Montażysta, poprzez możliwie jak najlepsze wykonanie swoich zadań, powinien przyczynić się do sprawnej obsługi prac okresu montażu i udźwiękowienia oraz prac końcowych (całej postprodukcji) ale także, w miarę możliwości, udzielania konsultacji i pomocy głównym realizatorom w trakcie okresu zdjęciowego. Montażysta winien dążyć do optymalizacji prac okresu montażu i udźwiękowienia poprzez wprowadzanie rozwiązań organizacyjnych dających możliwość równoległego przygotowywania poszczególnych elementów obrazu i dźwięku do finalnego montażu.

- 4.1.9. Montażysta odpowiada za montaż wszystkich audiowizualnych materiałów wyjściowych filmu umożliwiającą nieskrępowaną dystrybucję filmu w kraju i za granicą na różnych polach eksploatacji, w zakresie uzgodnionym z Producentem filmu.
- 4.1.10. Montażysta współpracuje z Kierownikiem produkcji przy przygotowaniu szczegółowego kosztorysu filmu w zakresie zapotrzebowań na sprzęt i materiały oraz usługi związane z realizacją montażu na wybranych nośnikach; na życzenie Kierownika produkcji pomaga w sprawdzeniu merytorycznym operacji gospodarczych związanych z techniką montażową potwierdzając podpisem właściwe dokumenty (faktury, rachunki, protokoły).
- 4.1.11. W wypadku osobistego powierzenia Montażysty sprzętu technicznego, odpowiada za jego prawidłową obsługę, eksploatację oraz ewentualną konserwację (o ile posiada stosowne kwalifikacje).
- 4.1.12. Podczas wszystkich prac dba o możliwość zastosowania rozwiązań odpowiednich dla skali rzeczywistych potrzeb organizacji przebiegu sekwencji, scen i ujęć w czasie ekranowym filmu. Odpowiednio do przyjętej koncepcji montażu obrazu i dźwięku szuka oryginalnych rozwiązań oraz nowatorskich technicznie metod pracy (np. w dziedzinie montażu elektronicznego); zapoznaje się z nowymi technologiami z zakresu: montażu off-line i on-line, grafiki, animacji oraz efektów komputerowych, bada możliwości wzbogacenia lub uzupełnienia oprawy wizualnej filmu w okresie postprodukcji i wskazuje kierownictwu grupy zdjęciowej stosowne rozwiązania do zastosowania .

4.2. Zakres czynności Montażysty w okresie przygotowawczym (opcja)

- 4.2.1. Na życzenie Reżysera Montażysta udziela wskazówek i konsultacji przy pracach związanych z ustaleniem koncepcji montażu filmu, w tym prac nad scenopisem. Współpracuje z Producentem przy wykonaniu montażu demo lub animatiku przykładowej sekwencji filmu.
- 4.2.2. Uzgadnia z Kierownikiem produkcji wybór swojego najbliższego współpracownika (Asystent montażysty) oraz skład podległego sobie personelu pomocniczego, wybór sprzętu technicznego do montażu obrazu i dźwięku, wybór właściwych studiów postprodukcyjnych i wytwórni filmowych, ustala procedurę obiegu zmontowanych nośników w uzgodnionej technologii produkcji filmu. Współpracuje z Kierownikiem produkcji przy zamawianiu sprzętu specjalnego do montażu, a także uzgadnia wszystkie pozycje związane z montażem w kosztorysie filmu.
- 4.2.3. Przeprowadza próby sprzętu, który będzie używany w jego pracy. Uczestniczy w montażu zdjęć próbnych.

4.3. Zakres czynności Montażysty w okresie zdjęciowym

- 4.3.1. Montażysta prowadzi bieżący montaż obrazu filmu wraz z towarzyszącym mu dźwiękiem, według scenariusza, scenopisu lub storyboardów oraz wskazówek Reżysera, celem maksymalnego skrócenia późniejszego okresu postprodukcji. Zakres artystycznej

samodzielności (tzw. kreatywnego montażu) jest przedmiotem wcześniejszych uzgodnień między Montażystą, a Reżyserem i Producentem. Możliwość takiej samodzielności powinna zostać zapisana w umowie. Z wyjątkiem filmowych form muzycznych, jak np. musical, Montażysta w pierwszej kolejności montuje wstępnie obraz filmu.

- 4.3.2. W wypadku uzgodnień techniczno-organizacyjnych z kierownictwem produkcji filmu, pionem reżyserskim i pionem operatorskim, Montażysta (osobiście lub wraz z Asystentem montażysty) – uczestniczy w kolejnych dniach zdjęciowych na planie, gdzie za pomocą przenośnego sprzętu montażowego przeprowadza bieżącą ocenę przydatności realizowanego materiału i wykonuje wstępny elektroniczny montaż poszczególnych scen.
- 4.3.3. Montażysta konsultuje z Reżyserem ilość zrealizowanych zdjęć i ich jakość merytoryczną z punktu widzenia prac montażowych; może sugerować konieczność uzupełnień, zwraca uwagę na usterki, np. brak przebitek, detali, niewłaściwe, w stosunku do osi optycznych, ustawienie Aktorów i statystów lub inne działania na planie, itp.
- 4.3.4. Montażysta zabezpiecza przed zagubieniem lub uszkodzeniem wszystkie otrzymywane kopie robocze z laboratorium lub materiały zapisu elektronicznego z planu, segreguje je i opisuje w uzgodnionej technologii, stosownie do chronologii akcji w scenariuszu lub w scenopisie oraz do zapisów z klapsa i zapowiedzi Klapsera. Kompletuje raporty montażowe z planu i inne materiały mogące ułatwić montaż filmu. W wypadku montażu filmu w technologii elektronicznej opisuje otrzymane pliki komputerowe. Ww. czynności Montażysta wykonuje samodzielnie lub zleca do wykonania Asystentowi montażysty.

W zależności od przyjętej i uzgodnionej techniki montażu, współpracując z Operatorem dźwięku, Montażysta przygotowuje i montuje obraz filmu, synchronizując go z dźwiękiem roboczym. W wypadku realizacji filmu w technologii zapisu elektronicznego montuje jednocześnie całość informacji audiowizualnej, zlecając czynności pomocnicze Asystentowi montażysty. Osobiście wykonuje – lub zleca wykonanie Asystentowi montażysty – kopie wszystkich oryginalnych nagrań z planu (tzw. backup); archiwizuje elektronicznie wszystkie materiały otrzymane do montażu obrazu i dźwięku (opcja).²

- 4.3.5. Przygotowuje wraz z Asystentem montażysty (lub o ile mu tego nie zlecił – samodzielnie) projekcje robocze; w szczególności przygotowuje i obowiązkowo uczestniczy w okresowych przeglądach dla Reżysera i Producenta wstępnie zmontowanych materiałów filmowych; wykonuje zalecane poprawki montażowe do całkowicie zmontowanych scen i sekwencji; konsultuje z Reżyserem wybór dubli do ostatecznego montażu filmu.

² Wymienione w ostatnich dwóch zdaniach prace w zasadzie powinien wykonywać oddzielny pracownik (np. dawna obsługa podglądu, asystent operatora, itp.) co się odbywa niekiedy w praktyce już na planie zdjęciowym, zwłaszcza, że transport materiałów z planu do montażowni oraz logistyka wykonywania backup'ów, wymaga dokładnego i indywidualnego uzgodnienia.

4.4. Zakres czynności Montażysty w okresie montażu i udźwiękowania

- 4.4.1. Montażysta prowadzi montaż filmu aż do momentu akceptacji zmontowanego obrazu filmu przez Reżysera i przyjęcia go przez Producenta. Montując film w przyjętej technologii, mechanicznie lub elektronicznie łączy kadry różnych ujęć ze sobą, opracowuje przejścia montażowe, wprowadza proste napisy i efekty montażowe (w ramach swoich kompetencji i możliwości technicznych) lub opracowuje wytyczne do ich wykonania. W wypadku oczekiwania na wykonywane przez podmioty spoza grupy zdjęciowej materiały dodatkowe do włączenia w film (jak: loga firm, czołówki, napisy i podpisy, materiały archiwalne i cytaty, efekty specjalne laboratoryjne lub komputerowe, itp.) Montażysta rezerwuje na nie miejsce w zmontowanej wersji obrazu filmu według dokładnego czasu trwania i długości tych planowanych do włączenia materiałów.
- 4.4.2. W wypadku filmów muzycznych z nagraniem wcześniej muzyką montuje obraz filmu „pod dźwięk”, szczególnie dbając o synchronizację materiałów.
- 4.4.3. Po zakończeniu montażu obrazu (zamknięciu) filmu czynnie uczestniczy w opracowaniu koncepcji ostatecznego udźwiękowania filmu w konsultacji z pionem reżyserskim i pionem zdjęciowym, współpracując z Konsultantem muzycznym i Kompozytorem.
- 4.4.4. Po zakończeniu montażu obrazu filmu ściśle współpracuje i nadzoruje prace Montażysty dźwięku (o ile był zaangażowany) oraz innych osób i podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie i dostarczenie do montażu wszelkich materiałów dodatkowych. Współpracuje z wykonawcami animacji, grafiki, retuszy, efektów komputerowych, skomplikowanych czołówek, itp. udzielając im wskazówek technicznych i . W razie potrzeby udostępnia im kopie zmontowanych sekwencji i scen filmu. Przyjmuje materiały dodatkowe do montażu po ich akceptacji przez Reżysera i Producenta. Współpracuje w przygotowaniach i odbiera zebrane przez Asystenta montażysty gotowe zamówione (w uzgodnieniu z Reżyserem i Producentem) cytaty z innych utworów audiowizualnych (np. archiwalia), przy czym ewentualne konsekwencje prawne użycia cytatów (w świetle prawa autorskiego) ponosi Producent. Montuje napisy czołowe i końcowe.
- 4.4.5. Wskazuje Operatorowi dźwięku parametry techniczne i czasowe związane z przygotowaniem finalnego dźwięku; zapewnia wybrane fragmenty obrazu filmu do organizacji nagrań postsynchronów dialogów, efektów i muzyki filmu; ściśle współpracuje z pionem dźwiękowym, udzielając na życzenie realizatorów wskazówek montażowych podczas nagrań. Przyjmuje wszystkie wykonane nagrania dźwięku i montuje je (podkłada pod obraz) dbając o ich jakość i synchronizację.

- 4.4.6. Przygotowuje – na zlecenie Producenta we współpracy z Reżyserem – materiały promocyjne filmu, tj. montuje wersje zwiastunów, teaser, wideoklip, teledysk, itp. Szczegółowy zakres tych prac określa umowa z Producentem (opcja).³
- 4.4.7. Uczestniczy w pracach związanych z ostatecznym zgraniem wszystkich elementów dźwiękowych na jedną ścieżkę, montuje ją z obrazem i przygotowuje ostateczną, kompletną kopię pokazową gotowego filmu w takiej formie, aby można było przeprowadzić ewentualne poprawki zarówno w obrazie, jak i w dźwięku.
- 4.4.8. Uczestniczy w pokazie kolaudacyjnym. Na zlecenie Producenta wykonuje wszelkie niezbędne audiowizualne poprawki montażowe i ponownie przedstawia finalną wersję filmu do akceptacji.

4.5. Zakres czynności Montażysty w okresie prac końcowych

- 4.5.1. Po ostatecznej akceptacji – przez Reżysera, Producenta, Operatorów obrazu i dźwięku – finalnej wersji filmu, Montażysta przekazuje Kierownikowi produkcji, kompletne materiały wyjściowe obrazu filmu (lub obrazu i dźwięku), w uzgodnionych standardach i na odpowiednich nośnikach, w celu przekazania ich do właściwych podmiotów zajmujących się dalszą transformacją tych materiałów i produkcją kopii filmu; w związku z tym wykonuje m.in. następujące prace:
- 4.5.1.1. W wypadku montażu filmu klasycznego (z udziałem taśmy światłoczułej) przekazuje zmontowaną kopię roboczą do laboratorium w celu ścięcia negatywu wraz ze zmontowanym dźwiękiem na uzgodnionym nośniku celem wykonania negatywu tonu. Akceptuje wykonaną pierwszą dźwiękową kopię filmu.
- 4.5.1.2. W wypadku montażu elektronicznego, przekazuje pliki komputerowe z obrazem i dźwiękiem filmu w wersji online oraz listę montażową (tzw. EDL – Edit Decision List) wyznaczonemu przez Kierownika produkcji podmiotowi, do dalszego opracowania (np. do transferu na negatyw). Wykonuje kopię materiałów audiowizualnych całego filmu dla celów bezpieczeństwa (final backup) oraz przygotowuje na polecenie Producenta kopie pokazowe i inne materiały wyjściowe, w uzgodnionych ilościach, we wskazanych standardach oraz formatach technicznych i na określonych nośnikach – o ile nie zlecił wcześniej tych wszystkich prac Asystentowi montażysty lub nie zostały zleczone upoważnionym pracownikom, przedstawicielom montażowni.

³ Są to ew. obowiązki do uzgodnienia z Producentem, gdyż w praktyce promocją filmu zajmują się wyspecjalizowane oddzielnie firmy (np. agencja reklamowa, dystrybutor filmu, itp.)

4.5.2. Dokładny wykaz materiałów wyjściowych filmu umożliwiającą dystrybucję filmu na różnych polach eksploatacji (jak kino, telewizja, DVD , Internet, nowe media, itd.), włącznie z materiałami promocyjnymi (zwiastuny, itp.) przygotowywanymi przez Montażystę, określa co do zasady Producent, a szczegółowo sporządza pełnomocnik Producenta (Kierownik produkcji, Kierownik postprodukcji, itp), określając techniczne parametry eksploatacyjne tych materiałów i wskazując ich wykonawców.